

IZVJEŠĆE

O FINANCIJSKOJ REVIZIJI MINISTARSTVA VANJSKIH POSLOVA BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2010. GODINU

Broj: 01-03-07-16-1-479/11

Sarajevo, lipanj 2011. godine

KAZALO

I. MIŠLJENJE REVIZORA.....	2
II. NALAZI I PREPORUKE	4
1. Uvod.....	5
2. Postupanje po ranijim preporukama.....	5
3. Sustav internih kontrola	7
4. Proračun	10
5. Financijska izvješća	11
6. Pregled rashoda proračuna.....	12
6.1. Tekući izdaci	12
6.2. Kapitalni izdaci	18
6.3. Tekuće potpore	19
7. Bilanca stanja.....	20
8. Javne nabave.....	23
9. Prihodi	24
10. Ostalo.....	24
11. Korespondencija	25
III. PRIVITAK.....	26
FINANCIJSKA IZVJEŠĆA I IZJAVA O ODGOVORNOSTIMA	26
Izjava o odgovornostima rukovodstva	
Pregled rashoda proračuna za 2010. godinu	
Bilanca stanja na dan 31.12.2010. godine	

I. MIŠLJENJE REVIZORA

Uvod

Izvršili smo reviziju finansijskih izvješća i usuglašenosti poslovanja sa odgovarajućim zakonima i propisima za godinu koja se završava 31. prosinca 2010. godine u **Ministarstvu vanjskih poslova Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu: Ministarstvo)

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Ministarstva je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća sukladno prihvaćenom okviru finansijskog izvješćivanja, tj. Zakonu o financiranju institucija BiH, Pravilniku o finansijskom izvješćivanju institucija BiH i Pravilniku o računovodstvu proračuna institucija BiH. Ova odgovornost uključuje i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvješća koji ne sadrže značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške.

Pored odgovornosti za pripremu i prezentaciju finansijskih izvješća, rukovodstvo Ministarstva je također odgovorno da osigura da su finansijske transakcije i informacije koje su prikazane u finansijskim izvješćima usuglašene s odgovarajućim zakonima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima na temelju revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 12/06) i Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI). Ovi standardi zahtijevaju da postupamo sukladno etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijska izvješća ne sadrže značajne pogrešne iskaze. Revizija uključuje obavljanje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objavama u finansijskim izvješćima. Izbor postupka se temelji na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvješćima uslijed prijevare ili greške. Prilikom procjene rizika revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u danim okolnostima, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija također ocjenjuje finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sustav internih kontrola.

Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvješćima, naša odgovornost je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijske transakcije i informacije koje su prikazane u finansijskim izvješćima, po svim bitnim pitanjima, usuglašene s odgovarajućim zakonima. Ova odgovornost uključuje obavljanje procedura kako bi dobili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene koje su određene zakonom. Ove procedure uključuju procjenu rizika od značajnih neslaganja sa zakonima.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da osiguravaju temelj za naše mišljenje.

Temelj za mišljenje sa rezervom

1. Kao što je navedeno pod točkom 5. Izvješća, pojedine pozicije izdataka nisu iskazane po strukturi određenoj proračunom i Pravilnikom o računovodstvu proračuna institucija Bosne i Hercegovine.
2. Kao što je navedeno pod točkom 6. Izvješća, izdaci po osnovu plaća, putnih troškova, telefonskih usluga, uporabe službenih vozila, usluga reprezentacije i ugovora o djelu nisu izvršeni sukladno važećim propisima.
3. Kao što je navedeno pod točkom 8. Izvješća nije uspostavljen odgovarajući sustav javnih nabava.

Mišljenje sa rezervom

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte navedene u Temelju za mišljenje s rezervom, finansijska izvješća Ministarstva prikazuju fer i istinito, po svim bitnim pitanjima, stanje imovine i obveza na 31. prosinca 2010. godine i rezultate poslovanja i izvršenja proračuna za godinu koja se završila na navedeni datum sukladno prihvaćenom okviru finansijskog izvješćivanja.

Financijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvješćima bile su u svim značajnim aspektima usuglašene s odgovarajućim zakonima i propisima, osim za moguće efekte koji su navedeni u Temelju za mišljenje sa rezervom.

Isticanje predmeta

Ne izražavajući dalju rezervu, skrećemo pažnju na:

- potrebu provođenja zaključaka povjerenstva za popis i uspostavljanja odgovarajućeg sustava kontrole raspolaganja novčanim sredstvima (točka 7. Izvješća);
- neizvjesnost u vezi sa potencijalnim obvezama (točka 10. Izvješća).

Sarajevo, 08.06.2011. godine

Zamjenik glavnog revizora

Dževad Nekić

Glavni revizor

Milenko Šego

II. NALAZI I PREPORUKE

1. Uvod

Ministarstvo je osnovano Zakonom o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine¹. Prema odredbama navedenog Zakona Ministarstvo je nadležno za:

- provođenje utvrđene politike BiH i razvoj međunarodnih odnosa sukladno stavovima i smjernicama Predsjedništva BiH;
- predlaganje stavova o pitanjima od interesa za vanjskopolitičke aktivnosti i međunarodni položaj BiH;
- zastupanje BiH u diplomatskim odnosima prema drugim državama, međunarodnim organizacijama i na međunarodnim konferencijama;
- praćenje stanja i razvoj međunarodnih odnosa BiH sa drugim državama, međunarodnim organizacijama i drugim subjektima međunarodnog prava i međunarodnih odnosa;
- predlaganje Predsjedništvu BiH uspostavljanje ili prekid diplomatskih ili konzularnih odnosa sa drugim državama;
- suradnja s međunarodnim organizacijama, predlaganje Predsjedništvu BiH učlanjenje odnosno učešće BiH u radu međunarodnih organizacija;
- organiziranje, usmjeravanje i koordinacija rada diplomatsko-konzularnih predstavništava BiH u inostranstvu;
- pripremanje i organiziranje međunarodnih posjeta i susreta;
- pripremanje bilateralnih i multilateralnih sporazuma;
- vršenje poslova u vezi sa boravkom i zaštitom prava i interesa državljana BiH sa stalnim i povremenim boravkom u inostranstvu i domaćih pravnih osoba u inostranstvu;
- praćenje međunarodnih ekonomskih kretanja i odnosa i obavješćavanje nadležnih organa o tome, kao i praćenje ekonomskih odnosa BiH sa pojedinim zemljama i regijama;
- poticanje, razvijanje i koordinacija suradnje sa iseljeništvom iz BiH;
- pripremanje dokumentacije, analiza, informacija i drugih materijala za potrebe Predsjedništva BiH, Vijeća ministara i drugih organa nadležnih za provođenje vanjske politike.

Poslovi iz nadležnosti Ministarstva obavljaju se u okviru osnovnih organizacijskih jedinica u sjedištu u Sarajevu i u okviru diplomatsko-konzularnih predstavništava (DKP) u inozemstvu. Za obavljanje poslova u sjedištu formirane su sljedeće osnovne organizacijskih jedinica: Ured ministra, Ured zamjenika ministra, Ured sekretara Ministarstva, Ured za odnose sa javnošću, Ured za reviziju, Sektor za bilateralne odnose, Sektor za multilateralne odnose, Sektor za međunarodno pravne i konzularne poslove, Sektor za opće poslove, Odjeljenje za planiranje i informiranje, Odjeljenje za međunarodnu, naučnu, tehničku, kulturnu, obrazovnu i sportsku suradnju, Ured za posebne diplomatske aktivnosti, Ured za pravnu regulativu i primjenu Dejtonskog sporazuma, Ured za diplomatsku obuku. Poslovi iz nadležnosti Ministarstva u inozemstvu obavljaju se putem 56 DKP, a čine ih: veleposlanstva, stalne misije pri međunarodnim organizacijama i generalni konzulati.

Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji sistematizirano je ukupno 658 radnih mjesta, od čega u sjedištu Ministarstva 288 radnih mjesta i u DKP mreži 370 radnih mjesta.

2. Postupanje po ranijim preporukama

¹ Službeni glasnik BiH broj: 05/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09

Ured za reviziju institucija BiH izvršio je finansijsku reviziju Ministarstva za 2009. godinu o čemu je sačinjeno Izvješće o reviziji, te izrazio mišljenje sa rezervom na finansijska izvješća i zakonitost poslovanja vezano za izdatke po osnovu plaća, putnih troškova, telefonskih usluga, usluga premještaja i selidbe, usluga reprezentacije i provođenja procedure javnih nabava za pojedine kapitalne izdatke.

Pored navedenog skretanjem pažnje ukazano je na nedovoljnu efikasnost u funkcioniranju sustava internih kontrola u procesima planiranja proračuna i upravljanja novčanim sredstvima, te na potrebu provođenja zaključaka povjerenstva za popis vezanih za iskazana potraživanja i obveze iz prethodnih godina, kao i na potrebu objavljivanja podataka vezanih za potencijalne obveze.

Ministarstvu su predložene preporuke kojima se sugerira poduzimanje određenih aktivnosti na unapređenju poslovanja i otklanjanju nepravilnosti u daljem poslovanju.

Ministarstvo je dostavilo odgovor Uredu za reviziju institucija BiH suglasno članku 16. stav 3. Zakona o reviziji o poduzetim aktivnostima radi prevazilaženja slabosti i nedostataka koji su identificirani u Izvješću o reviziji za 2009. godinu.

Osvrtom na preporuke revizije date u Izvješću o reviziji za 2009. godinu te uvidom u preduzete aktivnosti, utvrdili smo sljedeće:

Realizirane preporuke:

- Popunjeno je radno mjesto šefa Odsjeka za financije.

Preporuke čija je realizacija u tijeku:

- Zakon o vanjskim poslovima je i dalje u proceduri usvajanja.
- Popunjena su radna mjesta šefa Odsjeka za pravne, kadrovske i prevodilačke poslove i državnih službenika za provođenje postupaka javnih nabava, međutim, ne možemo potvrditi da su provedene adekvatne procedure upošljavanja.
- Iako su poduzete određene aktivnosti i dalje se ne može na pouzdan način utvrditi opravdanost isplata stimulacija.
- I pored poduzetih određenih aktivnosti i dalje postoje nedostaci pri pravdanju putnih naloga, pri pokriću izdataka za telefonske usluge i usluge reprezentacije.

Nerealizirane preporuke:

- Nije osigurana dosljedna primjena internih procedura za stvaranje obveza.
- Proces planiranja proračuna i dalje nije efikasan.
- Postoje i dalje propusti u provođenju procedura pri upošljavanju osoblja.
- Pojedini rashodi se ne evidentiraju na predviđenim analitičkim pozicijama.
- Nije uspostavljen efikasan i pouzdan sustav javnih nabava.
- Nisu izvršene odgovarajuće analize naknada za osoblje u DKP mreži.
- Proces popisa sredstava, obveza i potraživanja pokazuje određene slabosti u smislu da za pojedine bilančne pozicije nije izvršeno svođenja knjigovodstvenog stanja na stvarno stanje po popisu.
- Nije uspostavljen efikasan sustav raspolaganja novčanim sredstvima.

3. Sustav internih kontrola ²

Ministarstvo je odgovorno za kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvješća i usuglašenosti poslovanja s zakonima i propisima. Sukladno odredbama važećih zakonskih propisa Ministarstvom rukovodi ministar u suradnji sa zamjenikom ministra i sekretarom. Interna raspodjela ovlaštenja i odgovornosti rukovodstva vezanih za procedure stvaranje obveza definirana je Odlukom o internim procedurama stvaranja obveza i Odlukom o ovjeri pojedinih dokumenata i akata i prijenosu ovlaštenja (odluke iz srpnja 2008. godine). Konstatirali smo da nije uspostavljena odgovarajuća suradnja između rukovodstva Ministarstva, niti je osigurano dosljedno poštivanje procedura propisanih internim aktima, a što može utjecati na efikasnost vršenja funkcije rukovođenja u smislu neracionalnog korištenja sredstava ili poslovanja koje nije sukladno pravilima, odnosno propisima.

Temelj za funkcioniranje sustava internih kontrola je postojanje odgovarajućeg kontrolnog okruženja čiji je polazni temelj donošenje adekvatnih propisa i postavljanje adekvatne organizacijske strukture. Ponovo skrećemo pažnju na činjenicu da Ministarstvo posluje na temelju preuzetog zakona iz 1992. godine, a što je jedan od otegotnih čimbenika na postizanju programskih ciljeva i predstavlja rizik za efikasno i transparentno upravljanje javnim financijama, te je s toga nužno donošenje novog Zakona o vanjskim poslovima.

Unutarnja organizacija Ministarstva utvrđuje se Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji koji donosi ministar, a odobrava ga Vijeće ministara BiH. Pravilnikom je uređena organizacijska struktura i sistematizacija radnih mjesta sa opisom poslova i zadataka kao i ovlaštenja i nadležnosti svih uposlenih. Uvidom u sistematizaciju radnih mjesta konstatirano je da su radna mjesta razvrstana prema sljedećoj strukturi: dužnosnici, uposleni koji nisu državni službenici, rukovodeći državni službenici, državni službenici, uposlenici ili lokalno osoblje ovisno od potrebe. Od ukupnog broja uposlenih status državnog službenika ima oko 55% uposlenih.

Ministarstvo je u 2004. godini iniciralo donošenje Odluke o izuzeću od određenih odredbi Zakona o državnoj službi u institucijama BiH (članka 7., 31., 32. i članka 65. stav 2.) iz razloga efikasne i brže promjenljivosti diplomatskih kadrova, a samim tim i nesmetanog funkcioniranja Ministarstva u slučaju popune destinacija u inozemstvu. Nazivi radnih mjesta za državne službenike u Ministarstvu su utvrđeni prema Bečkoj konvenciji o diplomatskim odnosima. Međutim, suština odluke nije samo u reguliranju diplomatskih zvanja nego i radno-pravnog statusa državnih službenika koji obavljaju poslove u DKP mreži i u sjedištu Ministarstva. Odlukom nije precizno definirano na koga se predmetna odluka odnosi tako da su u praksi svi uposleni u Ministarstvu dobili status diplomatsko-konzularnog osoblja.

Odlukom je definirano i da rješenje o unaprjeđenju, odnosno internom premještanju diplomatsko-konzularnog osoblja donosi ministar uz prethodno pribavljeno mišljenje Agencije za državnu službu BiH. Sve navedeno je podloga za unaprjeđenja bez jasno definiranih kriterija, bez provedenih javnih natječaja, a što ima za posljedicu da se na pouzdan način ne mogu planirati potrebna sredstva za plaće, niti utvrditi namjenska

² Sustav internih kontrola je jedinstven proces kojeg uvodi rukovodstvo i uposleni institucije, a osmišljen je za pružanje razumnog uvjerenja da se u izvršavanju misije institucije postižu sljedeći opći ciljevi: efikasne poslovne operacije, pouzdano finansijsko izvješćivanje, usuglašenost poslovanja s zakonima i propisima i zaštita imovine.

potrošnja. Na primjer, u obrascu 4/1-Pregled dinamike upošljavanja u periodu 01.01.-31.12.2010. godine, koji je sastavni dio financijskog izvješća, prikazano je da je na poziciji ministra savjetnika na početku godine bilo uposlena 31 osoba, a na kraju godine 50 osoba, što znači da je samo na ovoj poziciji unaprijeđeno 19 osoba. Posebno skrećemo pažnju da neplanirana i bez kriterija izvršena unaprjeđenja, u pravilu prije odlaska u DKP mrežu, dovode do situacije da određeni broj uposlenika nakon povratka iz DKP mreže duži period ne bude raspoređen iz razloga što nema dovoljno sistematiziranih radnih mjesta za adekvatnu popunu pri rotaciji kadrova. Sustav internih kontrola u ovom segmentu pokazuje slabosti i u smislu da se na pouzdan način ne može utvrditi da li ti uposlenici dolaze na posao u tom periodu, te kako i po kom osnovu se retroaktivno isplaćuju naknade za prijevoz, topli obrok i sl. Smatramo da je nužno precizno razgraničiti radna mjesta diplomatsko-konzularne službe i ostala radna mjesta kako bi državni službenici u Ministarstvu imali isti radno-pravni status kao i ostali državni službenici u institucijama Bosne i Hercegovine, a sve u cilju efikasnog i transparentnog raspolaganja javnim sredstvima i poštivanja propisanih proračunskih ograničenja.

Također, analizom opisa radnih mjesta za državne službenike uočeno je da je predviđeno da poslove na konkretnom radnom mjestu mogu obavljati državni službenici za koje su određeni različiti koeficijenti za obračun plaće. Na primjer, za radno mjesto inspektora za financijske poslove predviđena su dva izvršitelja (ministar savjetnik ili savjetnik), a čiji su koeficijenti za obračun plaće 3,55, odnosno 3,25 ili u Odsjeku za ekonomsku multilateralu i rekonstrukciju za jedno od radnih mjesta predviđena su četiri izvršitelja (I do III sekretar), čiji su koeficijenti za obračun plaća 2,73, 2,52 i 2,31. Dakle, sistematizacijom radnih mjesta nije utvrđen točan broj izvršitelja prema platnim razredima. Navedeno se obrazlaže specifičnostima poslova i zadataka Ministarstva, potrebom za rotacijom uposlenih u sjedištu i DKP mreži i izuzećem od primjene Zakona o državnoj službi za uposlene u Ministarstvu. Međutim, navedeno ima za posljedicu da se ne može utvrditi točan broj izvršitelja na pojedinim radnim mjestima po platnim razredima, što pri planiranju proračuna ostavlja prostor za rezervu i prestrukturiranje na ostale pozicije troškova. Tako je sa pozicije plaća i naknada troškova uposlenih prestrukturirano ukupno 2.064.000 KM, odnosno navedene pozicije su umanjene za ovaj iznos u odnosu na operativni proračun po Zakonu o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2010. godinu, a povećane su pozicije putnih troškova, izdataka za poštanske i telefonske usluge, ugovorenih i drugih usluga i sl. (vidjeti točku 4. Izvješća). Smatramo da je pri predlaganju izmjene sistematizacije radnih mjesta navedenim pitanjima potrebno posvetiti izuzetnu pažnju.

Jedan od problema za uspostavu efikasne organizacijske strukture i velika fluktuacija uposlenih bez jasno definiranih pravila i kriterija za raspored osoblja, odnosno bez precizno definiranih odgovornosti i ovlaštenja. Određeni broj slučajeva neažurne i neuredne računovodstvene dokumentacije, kao i pogrešnih knjiženja u poslovnim knjigama je posljedica nedovoljno stručnih i obučanih kadrova za obavljanje poslova vezanih za materijalno-financijsko i konzularno poslovanje, kao i činjenice da DKP-ovi nemaju uvida u stanje Glavne knjige. Sve navedeno predstavlja izuzetno visok rizik za pouzdano financijsko izvješćivanje.

Potrebno je preispitati postojeći način organizacije Ministarstva u cilju efikasnijeg i transparentnijeg raspolaganja javnim sredstvima.

Iako je Ministarstvo donijelo interne akte i propisalo interne procedure za praćenje izvršenja pojedinih izdataka konstatirali smo određene slabosti u sustavu internih kontrola. Usporedbom planiranog proračuna i njegovog izvršenja uočene su određene neracionalnosti što prije svega ukazuje na slabosti sustava planiranja u smislu da planske projekcije nisu temeljene na analizama stvarnih potreba (vidjeti točku 4. Izvješća). Također, konstatirano je da način evidentiranja rashoda nije sukladno namjenama utvrđenim ekonomskom klasifikacijom i ima za posljedicu neadekvatnu prezentaciju istih, odnosno njihovog izvršenja, pa je samim tim i neadekvatna usporedba izvršenja sa planom (vidjeti točku 5. Izvješća). Dalje je konstatirano da Ministarstvo nije uspostavilo adekvatne interne kontrolne postupke u dijelu izdataka za plaće, putne troškove, telefonske i poštanske usluge, službena vozila, reprezentaciju, primarnu zdravstvenu zaštitu, ugovore o djelu i kapitalne izdatke (vidjeti točku 6. Izvješća). Ministarstvo nije provelo zaključke Povjerenstva za popis niti je uspostavilo odgovarajući sustav kontrole raspolaganja novčanim sredstvima (vidjeti točku 7. Izvješća). Sustav internih kontrola pokazuje slabost i u primjeni važećih propisa prilikom provođenja procedura javnih nabava (vidjeti točku 8. Izvješća).

Revizija je ispitivala sustav internih kontrola u dijelu financijskog poslovanja i računovodstva, konzularnog poslovanja i ekonomske diplomacije u veleposlanstvima BiH u Madridu i Washingtonu, te u generalnom konzulatu u Münchenu. O uočenim slabostima u funkcioniranju sustava internih kontrola u pojedinim procesima (angažman lokalnog osoblja, evidentiranje nabave opreme, evidentiranje konzularnih taksi, procedure nabava i sl.) upućena su pisma veleposlanstvima i generalnom konzulatu.

Potrebno je uspostaviti funkcionalan sustav internih kontrola koji će osigurati dosljednu primjenu svih donesenih internih akata, kao i svih važećih propisa.

Važan segment za učinkovitost sustava internih kontrola je proces uspostavljanja funkcionalno neovisne interne revizije, odnosno organizacijske jedinice sa odgovarajućim ovlastima i djelokrugom rada. Prema važećem Pravilniku o unutarnjoj organizaciji Ministarstva, kao jedna od osnovnih organizacijskih jedinica, predviđen je Ured za reviziju, u okviru koga su sistematizirana radna mjesta za sedam osoba. Skrećemo pažnju da radno mjesto glavnog inspektora/rukovoditelja Ureda za reviziju nije popunjeno već duži period, odnosno da predmetne poslove obavlja jedan od inspektora za financijske poslove u svojstvu vršioca dužnosti. Tijekom 2010. godine interna revizija je obavljala povremene kontrole pojedinih dijelova poslovanja Ministarstva što je doprinijelo određenom poboljšanju poslovanja. Međutim, rad interne revizije nije bio utemeljen na procedurama planiranja, izvršenja i izvješćivanja sukladno standardima revizije. Ovaj segment poslovanja ne ovisi samo od Ministarstva, s obzirom da unaprjeđenje rada interne revizije zavisi i od implementacije Sustava internih financijskih kontrola u javnoj upravi koji još uvijek nije implementiran na nivou institucija BiH.

Nužno je unaprijediti proces interne revizije sa stanovišta približavanja postupka kontrole standardima revizije, odnosno nužno je stvoriti uvjete za funkcioniranje interne revizije u punom kapacitetu.

4. Proračun

- **Planiranje i izvršenje proračuna**

Zahtjev za dodjelu sredstava iz proračuna za 2010. godinu sačinjen je u okviru gornje granice rashoda koju je odredilo Ministarstvo financija i trezora BiH u ukupnom iznosu od 62.631.000 KM. Zakonom o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2010. godinu³, Ministarstvu su odobrena sredstva u iznosu od 60.368.000 KM što je za 2.263.000 KM ili za 3,61% manje u odnosu na predviđenu gornju granicu rashoda.

Ukupno raspoloživi proračun za 2010. godinu iskazan je u iznosu od 62.236.206 KM prema strukturi: proračun odobren po Zakonu 60.368.000 KM, prenesena neutrošena sredstva za kupovinu zgrade u Briselu 1.119.062 KM, prenesena neutrošena sredstva za tekuće potpore 125.609 KM, sredstva iz tekuće rezerve 50.000, novčane donacije u iznosu od 573.535 KM.

Izvršenje proračuna Ministarstva sa 31.12.2010. iskazano je u iznosu od 53.861.576 KM, što predstavlja, 86,54% u odnosu na raspoloživa sredstva u iznosu od 62.236.206 KM.

U lipnju 2010. godine, na temelju odluke Ministarstva financija i trezora, izvršeno je prestrukturiranje rashoda u okviru iznosa odobrenog za tekuće izdatke u iznosu od 2.162.000 KM. Navedeno je imalo za posljedicu da su pojedine pozicije izdataka značajno uvećane u odnosu na operativni proračun po Zakonu o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2010. godinu (npr. putni troškovi za 450.000 KM, izdaci telefonskih i poštanskih usluga za 200.000 KM, ugovorene i druge usluge za 532.000 KM, nabava opreme za 600.000 KM).

Također, u studenom 2010. godine, Ministarstvo financija i trezora je dalo suglasnost na izmjenu namjenske strukture kapitalnih izdataka u iznosu od 600.000 KM. Prestrukturiranje rashoda u okviru kapitalnih izdataka bilo je podloga za provođenje značajnog broja nabava krajem 2010. godine (vidjeti točku 6.2. Izvješća).

Pored navedenog uočeno je da je na pojedinim analitičkim ekonomskim kategorijama iskazano prekoračenje izvršenja proračuna u odnosu na korigirani proračun, odnosno u odnosu na plan. Tako je na primjer, na poziciji troškova smještaja za službena putovanja u inozemstvu iskazano prekoračenje za 107.209 KM ili 24% više od plana, na poziciji troškova dnevnica u inozemstvu 23.518 KM ili 5% više od plana, na poziciji izdataka za fiksne telefone 45.046 KM ili 6% više od plana, na poziciji izdataka za usluge po osnovu ugovora o djelu 55.641 KM ili 93% više od plana, na poziciji ugovora za privremene i povremene poslove 248.094 KM ili 16% više od plana. Naime, Kako Ministarstvo financija i trezora BiH ne prati tekuću potrošnju u okviru grupe troškova po stavkama analitike omogućena je nenamjenska potrošnja i otežana kontrola izdataka.

Revizijom predmetnog procesa uočene su određene slabosti u praćenju i analiziranju plana i izvršenja proračuna po pojedinim DKP. S obzirom da se značajan dio proračuna Ministarstva troši u DKP mreži smatramo da je nužno uspostaviti efikasniji sustav praćenja izvršenja proračuna po pojedinim DKP, a sve u cilju namjenske potrošnje i transparentnog raspolaganja proračunskim sredstvima.

³ Službeni glasnik BiH, broj 103/09

Nužno je planiranje proračunskih sredstava za Ministarstvo vršiti sukladno instrukcijama, na temelju relevantnih parametara i opravdanih potreba, u cilju efikasne uporabe sredstava i uvažavanja ograničenja ukupne javne potrošnje.

- **Planirani i realizirani programski zadaci**

Prijedlog programskih zadataka i Izvješće o radu Ministarstva dostavlja se Vijeću ministara BiH.

Ministarstvo je u Izvješću o radu navelo da je fokus aktivnosti tijekom 2010. godine bio na realiziranju općih pravaca vanjske politike vezanih za:

- nestalno članstvo BiH u Vijeću sigurnosti UN (VS UN) za period 2010.-2011. godina,
- liberalizacija viznog režima za građane BiH,
- daljnje približavanje punopravnom članstvu NATO,
- daljnje približavanje punopravnom članstvu EU,
- ratificiranje Sporazuma o stabiliziranju i pridruživanju (SPP) u zemljama članicama EU,
- članstvo u Međunarodnoj organizaciji frankofonije,
- regionalna suradnja, te jačanje odnosa i suradnje sa drugim zemljama,
- ekonomska diplomacija.

5. Financijska izvješća

Ministarstvo je sukladno Pravilniku o financijskom izvješćivanju institucija BiH⁴ sačinilo godišnje financijsko izvješće za 2010. godinu koji sadržava bilancu stanja, pregled rashoda proračuna po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju uposlenih, pregled dinamike upošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava i pregled kapitalnih ulaganja po vrstama, projektima i opremi. Također, sastavni dio godišnjeg financijskog izvješća predstavlja analiza izvršenja proračuna koja je sastavljena u tekstualnom obliku. Godišnje financijsko izvješće predano je Ministarstvu financija i trezora BiH u zakonskom roku. Po zahtjevu Ministarstva financija i trezora BiH sačinjeno je i naknadno dostavljeno korigirano financijsko izvješće za 2010. godinu.

Revizijom pozicije koja se odnosi na unajmljivanje imovine i opreme konstatirano je da su iskazani izdaci u iznosu od 5.099.999 KM ili 100% u odnosu na odobrena sredstva, a najvećim dijelom se odnose na unajmljivanje prostora i zgrada u iznosu od 4.894.985 KM (276.125 KM za sjedište i 4.618.860 KM za DKP mrežu).

Ministarstvo je u zabilješkama uz financijska izvješća obrazložilo razloge radi kojih u okviru pojedinih pozicija izdataka nije evidentirana stvarna potrošnja. Nedostajuća sredstva na poziciji Unajmljivanje prostora i zgrada (613611) u iznosu od 293.000 KM, a po osnovu troškova godišnjeg zakupa Misije BiH pri NATO u Briselu za 2010. godinu, namirena su na način da su terećene druge pozicije rashoda na kojima su postojala raspoloživa sredstva i to: Izdaci za električnu energiju (613311) u iznosu od 200.000 KM, Uredski materijal (613417) u iznosu od 60.000 KM i Benzin (613511) u iznosu od 33.400 KM.

⁴ Službeni glasnik BiH, broj 33/07

Također, Ministarstvo je u zabilješkama uz finansijska izvješća navelo da je na isti način proknjižen iznos od 81.489 KM koji se odnosi na pojedine DKP i umjesto na pripadajuća konta na kojima je nedostajalo raspoloživih sredstava kompletan iznos je knjižen na konto troškova prijevoza u zemlji javnim sredstvima. Napominjemo da je na navedenom kontu (613111) planiran izdatak u iznosu od 296 KM, a da je iskazano izvršenje u ukupnom iznosu od 102.052 KM.

Postupanje na opisani način ima za posljedicu neodgovarajuće prikazivanje izdataka u finansijskim izvješćima po visini i strukturi određenoj proračunom i Pravilnikom o računovodstvu proračuna institucija BiH.

Nužno je voditi računa o godišnjem proračunskom planu i proračunskim ograničenjima, a ukoliko se pojavi potreba za dodatnim iznosom sredstava po pojedinim izdacima, ta sredstva osigurati kroz propisanu proceduru, a ne putem neadekvatne evidencije, a sve u cilju namjenske potrošnje javnih sredstava i pouzdanog finansijskog izvješćivanja.

6. Pregled rashoda proračuna

6.1. Tekući izdaci

- **Bruto plaće**

Izdaci po osnovu bruto plaća i naknada uposlenih iskazani su u iznosu od 24.084.479 KM (11.177.045 KM za sjedište i 12.907.434 KM za DKP mrežu) ili 96% u odnosu na odobrena sredstva u iznosu od 25.102.000 KM. Ovi izdaci su planirani za 520 uposlenih (za 238 u sjedištu i za 282 u DKP mreži), a na dan 31.12.2010. godine bilo je uposleno 527 lica (249 u sjedištu i 278 u DKP mreži). Izvršenje ove pozicije u tekućoj godini je veće za 589.994 KM u odnosu na isti period 2009. godine (vidjeti točku 3. Izvješća).

Plaće uposlenih se obračunavaju sukladno odredbama Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine⁵, Pravilnika o plaćama, dodacima i naknadama osoblja u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine⁶ i Odluke o koeficijentima za diplomatsko-konzularno osoblje⁷.

Analizirajući radno-pravni status uposlenih u Ministarstvu uočeno je da su tijekom godine bile angažirane 62 osobe na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme, koji su periodično prekidani i potom obnavljani. U 2010. godini objavljeni su javni natječaji za popunu 9 radnih mjesta za uposlenike i 14 radnih mjesta za državne službenike, te su ove procedure i okončane. Na kraju izvještajnog razdoblja ostalo je angažirano 38 osoba po osnovu ugovora o radu na određeno vrijeme. Podsjećamo da je u

⁵ Službeni glasnik BiH, broj: 50/08, 35/09, 75/09

⁶ Službeni glasnik BiH, broj: 98/08

⁷ Službeni glasnik BiH, broj: 98/08

prethodnom periodu konstatirano da se ne može utvrditi na koji način se vrši izbor uposlenika na određeno vrijeme. U tekućoj godini je umirovljeno devet uposlenika i po tom osnovu je isplaćeno 94.569 KM na ime otpremnina.

Po pitanju upošljavanja u Ministarstvu je bila prisutna Upravna inspekcija Ministarstva pravde BiH koja je uglavnom konstatirala postojeće stanje popunjenosti radnih mjesta, te kretanja u ovom segmentu ocijenila nužnim zbog svih specifičnosti organizacije i funkcioniranja Ministarstva. Postupak upravnog inspekcijskog nadzora provođen je i po izvješću o reviziji za 2009. godinu, a u sačinjenim zapisnicima je navedeno da će nastavak pregleda zbog složenosti predmeta biti određen naknadno.

Nužno je popunjavanje radnih mjesta definiranih Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji vršiti na način utvrđen Zakonom o državnoj službi u institucijama BiH i Zakonom o radu u institucijama BiH, odnosno nužno je radno-pravni status uposlenika urediti shodno odredbama navedenih zakona. Također, potrebno je poštovati proračunska ograničenja vezana za upošljavanje osoblja.

Stimulacije: U 2010. godini je izvršena isplata stimulacija uposlenim u bruto iznosu od 137.987 KM, odnosno u neto iznos od 84.028 KM (za 74 osobe u rasponu od 150 do 9.300 KM). Predmetne isplate se temelje na različitim aktivnostima uposlenih, a analizom istih konstatirano je sljedeće:

- Za ostvarene izvanredne rezultate rada i dodatnog zalaganja u nekim slučajevima je na ime stimulacije isplaćeno 100%, 93 %, a u više slučajeva 35% na mjesečnu plaću, sa obrazloženjem da je obračunata i isplaćena stimulacija za više mjeseci. Međutim, nismo se mogli uvjeriti u postojanje jasnih kriterija za mjerenje povećanja obima posla u odnosu na redovne radne zadatke uposlenih. Smatramo da je nužno utvrditi jasna mjerila za vrednovanje rezultata rada kao osnove za isplatu stimulacija, a sve u cilju namjenske potrošnje javnih sredstava.
- Tijekom godine je vršena kontinuirana mjesečna isplata stimulacije (20% neto plaće isplaćene u tekućem mjesecu) za četiri uposlenika na temelju Odluke od 31.10.2008. godine za rad u radnom povjerenstvu za provedbu Aneksa B Sporazuma o pitanjima sukcesije bivše SFRJ. Sukladno odredbama navedene Odluke ova stimulacija se isplaćuje kontinuirano od 01.10.2008. godine, a u 2010. godini po ovom osnovu je ukupno isplaćeno 17.660 KM. Smatramo da je nužno izvršiti analizu predmetnih isplata s aspekta rezultata rada, a sve u cilju racionalne potrošnje javnih sredstava.
- Zamjenici ministra, za rad u NATO koordinacijskom timu Vijeća ministara BiH, isplaćena je stimulacija u iznosu od 9.313 KM na temelju rješenja koje je donio ministar po zahtjevu zamjenice ministra. Shodno odredbi članka 5. Odluke o izmjenama odluke o uspostavljanju NATO koordinacijskog tima Vijeća ministara BiH (Službeni glasnik BiH, broj: 40/10) za aktivnosti u sastavu NATO koordinacijskog tima članovi mogu da ostvare pravo na novčanu nagradu (stimulaciju), sukladno članku 27. Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH, što će biti regulirano posebnom odlukom Vijeća ministara BiH. Vijeće ministara BiH nije donijelo posebnu odluku za isplate naknada po predmetnoj osnovi, a odredbom članka 6. stav (2) Odluke o okvirnim kriterijima za dodjelu novčane nagrade uposlenim u institucijama BiH definirano je da pravo na novčanu naknadu (stimulaciju) ne pripada rukovoditelju i zamjeniku rukovoditelja institucije.
- Isplate stimulacija za uposlene izvršene su i za angažman u interresornim radnim grupama, u povjerenstvima za javne nabave, za popis, za imenovanje počasnih konzula i dr.

U Izvješću o reviziji za 2009. godinu kao i u Pismu rukovodstvu Ministarstva o prethodnoj reviziji je skrenuta pažnja na značajne, a u nekim slučajevima kontinuirane

isplate stimulacija. Iz gore navedenog proizlazi da i dalje postoje određeni nedostaci u ovom segmentu koji zahtijevaju definiranje i pridržavanje jasnih kriterija za isplatu stimulacija.

Preporučujemo Ministarstvu da poduzme sve potrebne aktivnosti za utvrđivanje preciznih mjerila za vrednovanje rezultata rada kao temelja za isplatu stimulacija i posebno da analizira isplate stimulacija za rad u raznim povjerenstvima, te iste isplaćuje na odgovarajući način predviđen propisima koji reguliraju ovu oblast, a u cilju racionalnog trošenja proračunskih sredstava i pouzdanog financijskog izvješćivanja.

- **Naknade troškova uposlenih**

Naknade troškova uposlenih iskazane su u iznosu od 11.536.003 KM (za sjedište 1.144.125 KM i za DKP mrežu 10.391.878 KM). Značajnije stavke se odnose na naknade za: prijevoz na posao i s posla 394.748 KM (za sjedište 175.909 KM i za DKP mrežu 218.840 KM); troškove smještaja dužnosnika 7.996.782 KM (za sjedište 22.727 KM i za DKP mrežu 7.974.055 KM); topli obrok 1.785.873 KM (za sjedište 462.952 KM i za DKP mrežu 1.322.921 KM); dodatak za djecu za DKP mrežu 506.269 KM itd.

Navedene naknade su isplaćene sukladno odredbama Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH i pratećim podzakonskim aktima kojima su regulirana prava na iste u sjedištu, te na temelju odredbi Pravilnika o plaćama, dodacima i naknadama osoblja u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine za DKP mrežu.

- **Putni troškovi**

Izdaci za putne troškove iskazani su u iznosu od 2.240.518 KM (za sjedište 1.592.170 KM i za DKP mrežu 648.400 KM) ili 98,74% u odnosu na odobrena sredstva u iznosu od 2.269.000 KM. Značajni izdaci su ostvareni na troškovima prijevoza javnim sredstvima u inostranstvu (926.557 KM), troškovima smještaja za službeno putovanje u inostranstvo (554.865 KM) i troškovima dnevnica u inostranstvu (523.560 KM).

Na poziciji putnih troškova u 2010. godini je izvršeno prestrukturiranje tako da je prvobitno odobreni iznos od 1.819.000 KM uvećan za 450.000 KM. Iako u okviru sintetičke grupe putnih troškova nije iskazano prekoračenje izvršenja proračuna u odnosu na plan, na pojedinim analitičkim pozicijama iskazano je prekoračenje izvršenja (troškovi smještaja za službena putovanja u inostranstvu za 107.209 KM ili 24% više od plana, troškovi dnevnica u inostranstvu za 23.518 KM ili 5% više od plana, putovanja osobna vozila u inostranstvo za 3.115 KM ili 14% više od plana i sl.).

U Izvješću o reviziji za 2009. godinu kao i u Pismu rukovodstvu o obavljenoj prethodnoj reviziji za 2010. godinu je istaknuto da je nužno unaprijediti sustav upravljanja izdacima za putne troškove. U završnoj reviziji predmetnih izdataka je konstatirano da su poduzete određene aktivnosti koje su dovele do poboljšanja u upravljanju istim (pravovremeno pravljenje putnih akontacija, odgovarajuća kontrola priložene dokumentacije, poštivanje odobrenih uvjeta prijevoza na službenom putovanju, prilaganje poziva za službena putovanja). Dalje je konstatirano da su poduzete aktivnosti na rješavanju potraživanja (starijih od godinu dana) za neopravdane putne akontacije, ali i dalje nije riješen iznos od 13.893 KM.

Uvažavajući potrebu Ministarstva za kontinuiranim službenim putovanjima, a u vezi sa činjenicom da se za ove namjene izdvajaju značajna sredstva, preporučujemo da se nastavi sa aktivnostima za uvođenje efikasne kontrole nad predmetnim izdacima u cilju racionalnog trošenja proračunskih sredstava.

- **Izdaci telefonskih i poštanskih usluga**

Izdaci telefonskih i poštanskih usluga iskazani su u iznosu 1.549.876 KM (za sjedište 500.827 KM i za DKP mrežu 1.049.049 KM) prema sljedećoj strukturi: fiksni telefoni 788.046 KM (za sjedište 149.634 KM i za DKP mrežu 638.412 KM); mobilni telefoni 271.415 KM (za sjedište 145.857 KM i za DKP mrežu 125.558 KM); izdaci za internet 163.301 KM (za sjedište 32.854 KM i za DKP mrežu 130.447 KM); izdaci za BIHPAK 1.755 KM (za sjedište) i izdaci za poštanske usluge 325.359 KM (za sjedište 170.727 KM i 154.632 za DKP mrežu).

Troškovi mobilnih telefona: Internim aktima utvrđeno je pravo na korištenje službenih mobilnih telefona za 66 uposlenih u sjedištu Ministarstva. Odredbama interne Odluke o pravu korištenja službenog mobilnog telefona određeni su mjesečni limiti potrošnje u rasponu od 70 KM za vozača do 300 KM za pomoćnika ministra. Napominjemo da za sve nivoe odgovornosti nisu utvrđena ograničenja (ministar, zamjenik ministra, sekretar).

Pravo na naknadu troškova službenih mobilnih telefona u sjedištu Ministarstva utvrđeno je u ukupnom iznosu od 10.480 KM na mjesečnom nivou, odnosno u iznosu od 125.760 KM na godišnjem nivou, a predmetni izdaci su ostvareni u iznosu od 149.634 KM. Uvidom u dokumentaciju primijećena su vrlo česta prekoračenja utvrđenih limita koja se konstatiraju i obustavljaju od plaće uposlenog. Međutim, značajan iznos prekoračenja se odobrava na temelju odluke o opravdanosti istog, tako da je samo jednom uposleniku priznato prekoračenje oko 7.000 KM na godišnjem nivou.

Iako se u Izvješću o reviziji Ministarstva za 2009. godinu, kao i Pismu rukovodstvu o prethodnoj reviziji za 2010. godinu ukazivalo na potrebu uvođenja kontrole nad izdacima za telefonske usluge konstatirali smo da se ista vrši samo formalno bez suštinskog cilja uspostavljanja racionalne potrošnje proračunskih sredstava.

Uvažavajući potrebu komunikacije uposlenih putem fiksnih i mobilnih telefona, a koju zahtjeva priroda osnovne djelatnosti Ministarstva, preporučujemo da Ministarstvo utvrdi ograničenja potrošnje na svim nivoima odgovornosti, te uspostavi efikasnu kontrolu nad predmetnim izdacima u cilju racionalne potrošnje proračunskih sredstava.

- **Izdaci za usluge prijevoza i goriva i održavanja vozila**

Izdaci koji se vežu za službena vozila iskazani su u iznosu od 813.763 KM (232.491 KM za sjedište i 581.272 KM za DKP mrežu), a odnose se na izdatke za gorivo (415.034 KM), motorno ulje (3.928 KM), registraciju vozila (6.904 KM), unajmljivanje

parking prostora (43.209 KM), popravak i održavanje vozila (286.872 KM), pranje i parkiranje vozila (55.949 KM), obilježavanje vozila (1.867 KM).

Prema prezentiranim podacima, na dan 31.12.2010. godine, Ministarstvo je raspolagalo sa 137 službenih vozila od čega su 24 vozila na upotrebi u sjedištu, a 113 vozila u DKP mreži. Na kraju 2010. godine na temelju zaključenih ugovora rezervirana su sredstva za kupovinu 9 vozila (3 vozila za sjedište i 6 vozila za DKP mrežu).

Pravilnikom o uvjetima i načinu korištenja vozila Ministarstva vanjskih poslova BiH definiran je sadržaj, način otvaranja i pravdanja putnog naloga, način prijave kvara, upućivanje na servisiranje i održavanje vozila kao i vođenje evidencija. Shodno odredbama navedenog Pravilnika, pravo na korištenje vozila 24 sata dnevno, utvrđeno je za 10 osoba u sjedištu ministarstva (ministar, zamjenik ministra, sekretar Ministarstva, pomoćnici ministra, glavni inspektor, šef Ureda ministra i šef Ured zamjenika ministra).

Uvidom u putne naloga za ova službena vozila uočeno je da se u nekim slučajevima ne vodi uredno evidenciju o prijeđenim kilometrima, početnom i krajnjem stanju, točenju pogonskog goriva, niti o prosječnoj potrošnji na kraju svakog mjeseca. Također je uočeno, da pojedina vozila imaju značajna odstupanja u prosječnoj potrošnji iz mjeseca u mjesec, ta da su na putnim nalogima koji su otvoreni za lokalnu vožnju upisivane i relacije koje ne pripadaju loko vožnji (npr. Sarajevo – Banja Luka ili Sarajevo – Zagreb). S obzirom da ovakvo neograničeno korištenje službenih vozila može uzrokovati nenamjensko korištenje javnih sredstava, preporučujemo da Ministarstvo preispita ova prava u cilju racionaliziranja izdataka za ove namjene dok Vijeće ministara BiH ne donese podzakonske akte u ovoj oblasti.

Sagledavajući internu korespondenciju u Ministarstvu, evidentno je da je Odsjek za opće poslove, arhiv i dokumentaciju internim aktima – instrukcijama nastojao pojasniti i urediti način upotrebe motornih vozila i vođenju evidencija. Međutim, ni navedene instrukcije i pojašnjenja nisu doprinijeli zadovoljavajućem nivou racionalne uporabe motornih vozila kao i urednom vođenju evidencija o uporabi službenih vozila.

Popravke i održavanja službenih vozila su, osim u pojedinačnim slučajevima, uredno popraćene potrebnim evidencijama i u značajnoj mjeri racionalizirane, ali postupak ugovaranja usluga servisiranja i održavanja nije proveden od 2007. godine što ukazuje na propuste u planiranju i poštovanju odredaba Zakona o javnim nabavama BiH.

Potrebno je izvršiti sveobuhvatnu analizu propisa o uporabi motornih vozila u Ministarstvu, odnosno nužno je izvršiti detaljnije dorade i razrade Pravilnika o načinu korištenja vozila u Ministarstvu, te u isti ugraditi elemente definirane instrukcijama i pojašnjenjima o korištenju službenih motornih vozila. U tom smislu je potrebno jasno sagledati stvarnu potrebu za dodjelu službenih vozila na upotrebu 24 sata.

- **Ugovorene usluge**

Izdaci za ugovorene usluge ostvareni su u iznosu 4.236.743 KM (627.764 KM za sjedište i 3.608.979 KM za DKP mrežu). Najznačajniji troškovi odnose se na usluge reprezentacije (810.499 KM), usluge primarne zdravstvene zaštite (1.043.624 KM),

ugovore o djelu (115.641 KM) i ugovore za privremene i povremene poslove (1.839.529).

Usluge reprezentacije: Izdaci za usluge reprezentacije iskazani su u iznosu od 810.499 KM (282.789 KM za sjedište i 527.710 za DKP mrežu), što je, 87% u odnosu na planirana sredstva u iznosu od 935.000 KM. Pravo na pokriće troškova reprezentacije, za 47 uposlenih u sjedištu Ministarstva, definirano je Odlukom o reprezentaciji u objektu Ministarstva vanjskih poslova BiH i Odlukom o reprezentaciji izvan objekta Ministarstva vanjskih poslova BiH.

U cilju postupanja po preporukama revizije Ministarstvo je u lipnju mjesecu 2010. godine donijelo novu Odluku o reprezentaciji u objektu Ministarstva vanjskih poslova BiH po kojoj su smanjeni mjesečni limiti potrošnje po radnim mjestima. Važećom odlukom određeni su mjesečni limiti potrošnje u rasponu od 140 KM za rukovoditelja odsjeka do 850 KM za ministra. Korištenje reprezentacije izvan objekta Ministarstva vanjskih poslova BiH u sjedištu, prema odredbama važeće Odluke, vrši se u granicama proračunom odobrenih sredstava.

Iako je Ministarstvo poduzelo određene aktivnosti ne možemo potvrditi da je osiguran mehanizam urednog praćenja i odobravanja usluga reprezentacije, kao ni adekvatan nadzor nad primjenom donesenih internih pravila i procedura za navedene usluge. Uočeno je da pojedini računi za reprezentaciju nisu adekvatno pravdani, odnosno da uz račune nije priloženo obrazloženje kojim povodom, odnosno zbog kojih poslovnih aktivnosti su korištena sredstva reprezentacije, zatim da nedostaju akti o realiziranim dolascima delegacija, narudžbenice i dr. Neadekvatnost i nepotpunost pravljanja troškova reprezentacije ogleda se i u plaćanju navedenih troškova biznis karticom, gdje se iz prateće dokumentacije ne može pouzdano utvrditi stvarna svrha i namjena troškova reprezentacije.

Prema raspoloživim podacima, od ukupno iskazanog iznosa (282.789 KM) troškova reprezentacije u sjedištu Ministarstva, iznos od 118.328 KM odnosi se na troškove reprezentacije u objektu, a iznos od 164.461 KM odnosi se na troškove reprezentacije van objekta. Pregledom računa za troškove reprezentacije u objektu Ministarstva uočeno je da se u značajnom dijelu ne može utvrditi stvarni povod za korištenje ovih usluga, odnosno da se korištenje ovih usluga većinom svodi na svakodnevnu konzumaciju napitaka od strane uposlenih. Smatramo da trošenje sredstava koje nije vezano za obavljanje poslova i zadataka iz djelokruga rada institucije ne može imati tretman izdataka za reprezentaciju.

Također, uvidom u fakture o kupovini poklona utvrđeno je da je Ministarstvo u 2010. godine izvršilo kupovinu poklona u vrijednosti od 36.651 KM, od dvije zlatarske radnje sa kojima nema sklopljen ugovor, niti je provedena procedura javne nabave.

Uvažavajući potrebu za troškovima reprezentacije prilikom održavanja poslovnih sastanaka preporučujemo da Ministarstvo izvrši detaljnu analizu ovih troškova, te da osigura da se sredstva reprezentacije koriste isključivo u svrhu obavljanja poslova i zadataka iz nadležnosti Ministarstva, a sve u cilju racionaliziranja predmetnih izdataka. Također, potrebno je da Ministarstvo na temelju realnih potreba i zadataka izvrši ugovaranje nabave poklona.

Usluge primarne zdravstvene zaštite: Izdaci za usluge primarne zdravstvene zaštite iskazani su u iznosu od 1.043.624 KM. Izvršenje na ovoj poziciji je za 189.146 KM veće u odnosu na isti period 2009. godine. Pravo na pokriće troškova primarne zdravstvene zaštite za uposlene u DKP mreži regulirano je odredbama Pravilnika o plaćama, dodacima i naknadama osoblja u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine.

U zabilješkama uz finansijska izvješća Ministarstvo je obrazložilo da su troškovi zdravstvenih usluga za uposlene u DKP u zemljama sa kojima BiH nema potpisan bilateralni sporazum o zdravstvenom osiguranju znatno povećani zbog povećanja broja uposlenih. Istovremeno povećanje ovih izdataka je posljedica neriješenih problema ino osiguranja sa zemljama sa kojima su sukcesijom preuzeti ugovori o zdravstvenom osiguranju.

Nužno je da Ministarstvo zauzme proaktivan stav po pitanju adekvatnog rješavanja zdravstvenog osiguranja uposlenih u DKP mreži u cilju racionalne i namjenske potrošnje javnih sredstava.

Ugovori o djelu: Izdaci po osnovu ugovora o djelu iskazani su u iznosu od 115.641 KM ili 193% u odnosu na planirana sredstva u iznosu od 60.000 KM. Također, izvršenje na ovoj poziciji je za 70.476 KM veće u odnosu na prošlu godinu. Angažman po ovom osnovu Ministarstvo obrazlaže potrebom izvršavanja postavljenih zadataka od strane Predsjedništva BiH i Vijeća ministara BiH. Međutim, uočeno je da su po osnovu ugovora o djelu angažirane osobe za obavljanje poslova i zadataka koji su bliski ili slični opisima poslova sistematiziranih radnih mjesta (npr. razvrstavanje i arhiviranje finansijske dokumentacije ili pošte, vođenje protokola, izrada izvješća za 2010. godinu i plan rada za 2011. godinu, izrada M 4 obrazaca, izrada tenderske i projektne dokumentacije, savjetnik u uredu). Obavljanje ovih poslova je zastupljeno tijekom većeg dijela ili tijekom cijele godine, a isplate pojedinim licima su izvršene u rasponu od 1.000 KM do 12.250 KM.

Uvažavajući potrebu osiguranja aktivnosti koje prate osnovnu djelatnost zbog koje je institucija osnovana, preporučujemo da se angažiranje po ugovorima o djelu racionalizira, sa posebnim akcentom na obavljanje poslova koji su po opisu slični poslovima sistematiziranih radnih mjesta.

Ugovori za privremene i povremene poslove: Izdaci za privremene i povremene poslove iskazani su u iznosu od 1.839.529 KM ili 116% u odnosu na planirana sredstva u iznosu od 1.591.435 KM. Ovi izdaci se najvećim dijelom odnose na angažman lokalnog osoblja u DKP mreži shodno odredbama Pravilnika o unutarnjoj organizaciji Ministarstva i Pravilnika o plaćama, dodacima i naknadama osoblja u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine. Prema raspoloživim informacijama u pojedinim slučajevima je izvršeno upošljavanje lokalnog osoblja na nesistematiziranim radnim mjestima, odnosno u broju većem od predviđenog sistematizacijom.

6.2. Kapitalni izdaci

Ukupni kapitalni izdaci ostvareni tijekom 2010. godine iznose 945.779 KM, a odnose se na nabavu opreme (882.966 KM) i rekonstrukciju i investicijsko održavanje (62.814 KM). Strukturu izdataka za nabavu opreme čine izdaci za: motorna vozila

(375.758 KM), kompjutorsku i elektronsku opremu (301.051 KM) i namještaj (206.157 KM).

- **Nabava opreme**

Na temelju zahtjeva Ministarstva, Zakonom o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2010. godinu odobrena su sredstva za kapitalne izdatke u ukupnom iznosu od 6.000.000 KM prema sljedećoj strukturi: nabava građevina (4.800.000 KM), nabava opreme (550.000 KM) i rekonstrukcija i investicijsko održavanje (650.000 KM).

U studenom 2010. godine, Ministarstvo financija i trezora BiH je dalo suglasnost za promjenu namjenske strukture kapitalnih izdataka, na način da je smanjena pozicija rekonstrukcije i investicijskog održavanja za 600.000 KM, a za isti iznos je povećana pozicija nabave opreme. Također, navedena suglasnost je bila temelj za promjenu strukture nabave opreme, pa je na temelju iste, od prvobitno planiranih 550.000 KM za nabavu opreme (2 vozila u iznosu od 110.000 KM, kompjutorska i elektronska oprema u iznosu od 400.000 KM i namještaj u iznosu od 40.000 KM) izvršena nabava u iznosu od 882.966 KM (9 vozila ukupne vrijednosti 375.758 KM, kompjutorska i elektronska oprema u iznosu od 301.051 KM i namještaj u iznosu od 206.157 KM).

Sve navedeno, kao i činjenica da je najveći broj kapitalnih nabava u Ministarstvu realiziran u prosincu mjesecu predstavlja rizik za adekvatno provođenje procedura javnih nabava, kao i za racionalnu i namjensku potrošnju javnih sredstava.

- **Višegodišnja kapitalna ulaganja**

Ministarstvo je u financijskim izvješćima iskazalo i raspoloživa novčana sredstva za kapitalne izdatke u iznosu od 1.119.062 KM, a što se odnosi na prijenos neutrošenih sredstva iz 2009. godine po osnovu višegodišnjeg kapitalnog ulaganja sa namjenom za kupovinu zgrade u Bruxellesu za potrebe Misije BiH pri EU i Veleposlanstva BiH. Dio sredstava u iznosu od 192.410 KM je realiziran za opremanje zgrade, a za preostali dio u iznosu od 926.652 KM (za adaptiranje i opremanje zgrade) Ministarstvo je podnijelo zahtjev za prijenos u 2011. godinu.

Također, Ministarstvo je podnijelo i zahtjev za prijenos u 2011. godinu neutrošenih sredstava u iznosu od 4.800.000 KM, koja su odobrena proračunom u 2010. godini, sa namjenom za kupovinu objekata veleposlanstava u Beogradu i Zagrebu.

Uvažavajući sve specifičnosti organizacijske strukture i poslovanja Ministarstva nužno je izvršiti analize stvarnih potreba po strukturi kapitalnih izdataka u cilju racionalnog planiranja.

6.3. Tekuće potpore

Raspoloživa sredstva za tekuće potpore iskazane su u ukupnom iznosu od 175.609 KM, a na temelju programa SEE-ERA.NET (2.210 KM) i SEE-ERA.NET PLUS (123.399 KM), te pomoći gradu Kraljevo (50.000 KM).

- **Programi SEE-ERA.NET i SEE-ERA.NET PLUS**

SEE-ERA.NET (Southeast European Era-Net) je projekt čiji je cilj integracija zemalja članica Evropske unije i zemalja jugoistočne Evrope u Evropski istraživački prostor (European Research Area, ERA) povezivanjem istraživačkih djelatnosti koje se provode u okviru postojećih nacionalnih, bilateralnih i regionalnih naučno-istraživačkih programa. Program SEE-ERA.NET PLUS je utemeljen na projektu SEE-ERA.NET, a radi se o Regionalnom programu suradnje sa jugoistočnom Evropom koji je pokrenut s ciljem da izgradi i proširi Evropski istraživački prostor na zemlje zapadnog Balkana putem koordinacije i podržavanja aktivnosti istraživanja i tehnološkog razvoja koje su do sada pretežno bile provođene na bilateralnom nivou.

Sredstva za program SEE-ERA.NET su realizirana u ukupnom iznosu od 2.210 KM, dok su sredstva za program SEE-ERA.NET PLUS realizirana u iznosu od 119.306 KM, a razlika u iznosu od 4.093 KM prenesena je u 2011. godinu.

- **Pomoć gradu Kraljevo**

Na temelju Odluke Vijeća ministara BiH, iz tekuće rezerve Proračuna institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2010. godinu, izdvojena su sredstva u iznosu od 50.000 KM za pomoć zemljotresom pogođenom gradu Kraljevu.

7. Bilanca stanja

Ukupna aktiva Ministarstva, na dan 31.12.2010. godine, iskazana je u iznosu od 48.776.130 KM, a odnosi se na: novčana sredstva (6.536.388 KM), kratkoročna potraživanja (390.893 KM), kratkoročne plasmane (1.901.578 KM), financijske i obračunske odnose sa drugim povezanim jedinicama (674.353 KM), kratkoročna razgraničenja (1.749.319 KM) i stalna sredstva (37.523.649 KM).

Ukupnu pasivu Ministarstva, na dan 31.12.2010. godine, u iznosu od 42.430.303 KM čine: kratkoročne tekuće obveze (1.713.448 KM), obveze po osnovu vrijednosnih papira (2.192 KM), obveze prema uposlenim (1.356.654 KM), financijski obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama (7.753 KM), kratkoročna razgraničenja (1.855.543 KM) i izvori sredstava (37.494.712 KM).

- **Novčana sredstva**

Povjerenstvo za popis novčanih sredstava, potraživanja i obveza prema izvorima sredstava u Ministarstvu izvršila je popis i sačinila Izvješće u kome je konstatirano da knjigovodstveno stanje novčanih sredstava na dan 31.12.2010. godine odgovara stvarnom stanju i iznosi 6.083.852 KM, osim Veleposlanstva BiH u New Delhiju za koju nije izvršen popis.

Usporedbom stanja novčanih sredstava utvrđenih popisom (6.083.852 KM) i stanja u glavnoj knjizi (6.536.339 KM) je uočena razlika u iznosu od 452.487 KM koja je, prema usmenom obrazloženju, posljedica iskazanog stanja na nekim pozicijama koje su obračunske kategorije i kao takve nisu bile predmet popisa (ostala novčana sredstva, prelazni račun blagajne, konto za poravnanje u trezoru, konto prijenosa sredstava za DKP). Napominjemo da ovo nije sadržano u Uputama o popisu niti je dodatno

obrazloženo i objavljeno u zabilješkama uz finansijska izvješća, a što je konačan cilj popisa imovine i obveza.

Preporučujemo da Centralno povjerenstvo za popis sastavi precizne Upute o popisu novčanih sredstava u cilju efikasnog obavljanja popisa i usklađivanja istog sa knjigovodstvenim stanjem i pouzdanog finansijskog izvješćivanja.

Promet blagajne: U 2010. godini je ostvaren značajan promet gotovim novcem (4.898.653 KM) u funkciji isplata raznih troškova putem blagajne. Odredbama Odluke o visini blagajničkog maksimuma u Ministarstvu je definirano da se gotovinska novčana sredstva mogu koristiti za plaćanje troškova službenih putovanja i sitnih materijalnih troškova. Provedenom revizijom predmetnih isplata primijećeno je da su vršene isplate za reprezentaciju (u podlozi račun i zabilješka blagajnika), za kupovinu materijala za održavanje opreme, za usluge održavanja opreme, poklone i sl. Također je primijećeno, da je putem blagajne izvršena isplata regresa za dvije osobe, za koje greškom nije izvršen pravovremeni obračun i isplata na tekući račun, te isplata neisplaćenih kompenzacijskih dodataka iz 2008. godine u iznosu od 21.749 KM.

S obzirom da je na gotovinske isplate raznih troškova ukazivano i u Izvješću o reviziji Ministarstva za 2009. godinu kao i u Pismu rukovodstvu o prethodnoj reviziji za 2010. godinu, preporučujemo da se konačno uspostavi odgovarajući sustav kontrole blagajničkog poslovanja, a sve u cilju racionalnog korištenja odobrenih proračunskih sredstava.

- **Kratkoročna razgraničenja**

Kratkoročna razgraničenja iskazana u okviru aktive najvećim dijelom se odnose na obračunate negativne kursne razlike (1.550.249 KM), a kratkoročna razgraničenja u okviru pasive odnose na obračunate pozitivne kursne razlike (1.241.473 KM) i razgraničene rashode za nabavu roba i usluga (614.071 KM).

Tečajne razlike: Transfer sredstava za financiranje DKP mreže obavlja se preko računa Ministarstva otvorenog u Münchenu. Budući da se proračunska sredstva odobravaju u fiksnom iznosu u KM, a financiranje DKP mreže obavlja u valutama zemlje prijema javlja se potreba obračuna kursnih razlika. Ministarstvo vanjskih poslova BiH je pokušavalo predmetnu problematiku riješiti sa Ministarstvom financija i trezora BiH. Smatramo da je nužno razmotriti navedeno pitanje, a posebno sa aspekta evidentiranja tečajnih razlika shodno važećim računovodstvenim načelima, a samim tim i s aspekta utjecaja na izvršenje proračuna.

Razgraničeni rashodi za nabavu roba i usluga: Predmetni izdaci u iznosu od 614.071 KM najvećim dijelom se odnose na razgraničenja za nabavu opreme po ugovorima zaključenim u prosincu 2010. godine.

- **Stalna sredstva**

Na temelju internih akata Ministarstva izvršen je popis stalnih sredstava. S obzirom na složenost organizacijske strukture Ministarstva (sjedište i DKP mreža) postoje objektivne, ali i subjektivne poteškoće u provođenju popisa imovine, tako da i u 2010. godini Centralno povjerenstvo za popis ponavlja prijedloge iz 2009. godine koji nisu realizirani, a odnose se na:

- potrebu da se na temelju popisnih lista namještaja sačine reversi za urede i svakog uposlenog zaduži za namještaj u uredu;
- prijedlog da se procedure nabava stalnih sredstava pokreću pravovremeno po usvajanju proračuna, a ne krajem godine, kako bi se ostavilo vremena da se iste provedu na zakonit način, a novonabavljena sredstva zaprime i plate tijekom godine;
- potrebu poštivanja procedura zaprimanja novonabavljenog sredstva u cilju dodjele inventurnog broja i izdavanja reversa uposleniku kojem se isto dodjeljuje na korištenje;
- prijedlog da se propišu procedure za situaciju unošenja i korištenja privatne imovine u službenim prostorijama kako ne bi došlo do grešaka u knjigovodstvenom evidentiranju iste.

Povjerenstvo za usklađivanje stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem stalnih sredstava u DKP mreži utvrdila je po pojedinim DKP-ovima manjkove u vrijednosti od 5.147 KM, viškove u vrijednosti od 171.885 KM i dala prijedlog za otpis sredstava ukupne sadašnje vrijednosti od 9.936 KM. Centralno povjerenstvo za popis sačinilo je konkretne prijedloge za postupanje u cilju usklađivanja knjigovodstvenog i stvarnog stanja utvrđenog popisom.

Uvidom u Izvješće o popisu stalnih sredstava uočili smo da nije izvršen popis (odnosno nisu konstatirana knjigovodstvena stanja) opreme u pripremi i izvora sredstava. Sredstva u pripremi imaju iskazano početno stanje u iznosu od 2.252.479 KM, a tijekom godine je evidentiran dugovni promet u iznosu od 76.114 KM, a potražni u iznosu od 161.410 KM, tako da je konačno stanje na ovoj poziciji iznosilo 2.167.183 KM. Ministarstvo je naknadno (u vrijeme završne revizije) napravilo analizu stanja ove pozicije i konstatiralo da se radi o značajnim sredstvima koja nisu knjigovodstveno praćena na odgovarajući način, niti se o istim izvješćivalo u zabilješkama uz financijska izvješća, već se kumulativno prenosilo saldo pozicije u periodu 2005.-2010. godina.

Usporedbom knjigovodstvenog stanja povećanja stalnih sredstava (klasa 0) u 2010. godini i iskazanih kapitalnih ulaganja (klasa 8) evidentno je neslaganje. Naime, povećanje vrijednosti opreme iskazano je u iznosu od 1.499.580 KM, a kapitalna ulaganja za nabavu opreme iskazana su u iznosu od 882.965 KM. Razlika ukazuje na povećanje vrijednosti opreme bez izravnih kapitalnih ulaganja što zahtjeva odgovarajuću analizu koju je potrebno pravovremeno objaviti u zabilješkama uz financijska izvješća. Obračun amortizacije za 2010. godinu nije izvršen sukladno Odluci o visini godišnjih stopa otpisa stalne imovine kod proračunskih korisnika.

Uvažavajući sve objektivne poteškoće za kvalitetnu pripremu popisa imovine Ministarstva, a u svezi s činjenicom da i dalje nisu realizirane sve preporuke Centralnog povjerenstva za popis iz 2009. godine, koje su u formi zaključaka i preporuka ovog Povjerenstva ponovljene i u 2010. godini, preporučujemo da se isti bez odlaganja provedu u cilju konačnog uspostavljanja efikasnog sustava popisa sukladno odredbama Pravilnika o računovodstvu proračuna institucija Bosne i Hercegovine.

8. Javne nabave

Provođenje procedura javnih nabava je dugogodišnji problem u Ministarstvu i proces koji ima velikih nedostataka kako u formalnom, tako i u suštinskom smislu. U 2010. godini Ministarstvo je također imalo značajne probleme u provođenju postupaka javnih nabava, kako zbog otkazivanja postupaka dodjele ugovora, tako i zbog provođenja velikog broja postupka kapitalnih nabava u prosincu mjesecu.

S obzirom da za veći dio roba i usluga nisu sklopljeni ugovori u prethodnim godinama Ministarstvo je pokrenulo značajan broj postupaka javnih nabava, ali većina nije okončana, a jedan od razloga je i otkazivanje postupaka dodjele ugovora zbog nedovoljnog broja primljenih prihvatljivih ponuda. Određeni postupci (kao što su brodski prijevoz, kamionski prijevoz, avionske karte, usluge hotelskog smještaja, usluge brze pošte, cargo prijevoz, održavanje vozila, nabava goriva), čija je planska vrijednost oko 1.500.000 KM, ponavljali su se po dva ili tri puta, te u 2010. godini nisu ni sklopljeni ugovori za navedene robe i usluge.

Veliki broj kapitalnih nabava u Ministarstvu je realiziran u prosincu mjesecu putem 43 pregovaračka postupka bez objave obavještenja o nabavi u ukupnom iznosu od 473.081 KM i odnose se na nabavu 6 automobila za potrebe veleposlanstava u Ljubljani, Canberri, Ankari, Haagu, Stockholmu i Zagrebu u ukupnom iznosu od 300.709 KM, a ostatak u iznosu od 172.372 odnosi se na adaptacije veleposlanstava, nabave računala, printera, telefona, sigurnosnih ormara, namještaja itd.

Imajući u vidu da veliki broj procedura javnih nabava nije okončan, te da je značajan broj kapitalnih nabava realiziran u prosincu mjesecu, dovodi se u pitanje sustav planiranja i dinamika provođenja javnih nabava, odnosno navedena pojava generalno ukazuje na slabosti kompletnog sustava planiranja javnih nabava.

Posebno skrećemo pažnju na problematiku provođenja procedura javnih nabava za DKP mrežu. U cilju efikasnog uspostavljanja sistema javnih nabava Ministarstvo se obraćalo i Agenciji za javne nabave BiH sa ciljem tumačenja primjene važećih propisa vezanih za provođenja procedura nabave u DKP mreži. Smatramo da je nužno dodatno razmotriti ovu problematiku i uspostaviti sustav sukladno dobroj međunarodnoj praksi.

Postupajući po preporukama revizije Ministarstvo je uspostavilo dva radna mjesta vezana za provođenje procedura javnih nabava. Prijemom osoba po ugovoru o radu na poslove javnih nabava i imenovanjem povjerenstva za provođenje tender postupaka evidentan je napredak i poboljšanje sustava javnih nabava. Međutim, ukazujemo na rizik vezan za činjenicu da su osobe raspoređene na radna mjesta vezana za javne nabave angažirane po ugovoru o radu na određeno vrijeme, te je s toga ovom pitanju potrebno posvetiti dužnu pažnju.

Potrebno je da Ministarstvo kao ugovorni organ izvrši detaljnu analizu potreba za robama, uslugama i radovima i na temelju iste napravi realan plan nabava s dinamikom provođenja procedura u cilju što efikasnijeg i racionalnijeg provođenja procedura i osiguravanja transparentnosti i namjenskog trošenja javnih sredstava.

9. Prihodi

Ministarstvo ostvaruje prihode na temelju obavljanja konzularnih poslova koji obuhvaćaju zaprimanje i obradu zahtjeva za izdavanje putovnica, izdavanje putnih listova, izdavanje viza, ovjeru potpisa, rukopisa i prijepisa, izdavanje potvrda o carinskim olakšicama i dr.

Relevantnim propisima definirana je visina naknada, odnosno administrativnih taksi, način uplate i transfera sredstava na Jedinostveni račun trezora. Prihode evidentira Ministarstvo financija i trezora BiH u okviru konsolidirane Glavne knjige trezora.

Prema raspoloživim informacijama u pojedinim slučajevima ne postoje dokumenti na temelju kojih bi se pouzdano mogao utvrditi ukupan broj zaduženih putnih listova i stikera za vize, odnosno postoje samo zapisnici ili službene zabilješke o primopredaji bjanko dokumenata između prethodnih i sadašnjih uposlenika. Interna revizija je dala određene preporuke za rješavanje predmetnog pitanja. Smatramo nužnim da se ova problematika analizira i donesu odgovarajuće upute i osigura adekvatno praćenje realizacije u cilju da se na pouzdan način može kontrolirati i utvrditi visina ostvarenih prihoda.

10. Ostalo

- **Donacije**

Ministarstvo je u 2010. godini raspolagalo sa donacijskim novčanim sredstvima u iznosu od 573.535 KM. Radi se o redovnim donacijama za pokriće dijela troškova veleposlanstava u Abu Dhabiju, Ankari i Kuwaitu.

Ministarstvo financija i trezora BiH vrši unos raspoloživih sredstava za ostvarene namjenske donacije na temelju dokaza o uplaćenim sredstvima na Jedinostveni račun trezora i ugovornog akta. Evidentiranje izdataka financiranih iz donacija se vrši u ISFU sustavu na analitičkim kontima uz obveznu naznaku odgovarajućeg projektnog koda.

U glavnoj knjizi Ministarstva iskazani su prihodi po osnovu navedenih novčanih donacija. Međutim, Ministarstvo je propustilo da u financijskim izvješćima za 2010. godinu iskaže uvećanje raspoloživih sredstava na pojedinim analitičkim pozicijama po osnovu donacijskih novčanih sredstava. Navedeno ima za posljedicu da u financijskim izvješćima na pojedinim analitičkim pozicijama nisu iskazani točni procenti izvršenja.

- **Potencijalne obveze**

U postupku revizije je utvrđeno da postoje potencijalne obveze po osnovu tužbi iz radno-pravnih odnosa u iznosu oko 2.000.000 KM, a da Ministarstvo predmetnu informaciju nije objavilo, u tekstualnom dijelu, uz financijska izvješća. Cijeneći okolnosti da se ove obveze isplaćuju sa Jedinostvenog računa trezora, a ne iz proračuna Ministarstva, kao i činjenicu da ove obveze pokazuju trend rasta, a da su podijeljene ovlasti i odgovornosti između Pravobraniteljstva BiH i Ministarstva, smatramo da je nužno prema predmetnoj problematici zauzeti proaktivan stav.

Preporučujemo da se potencijalne obveze objave u zabilješkama uz finansijska izvješća s obzirom da se dosuđene naknade izvršavaju sa Jedinstvenog računa trezora te stoga mogu imati znatnog utjecaja na proračun i finansijska izvješća.

11. Korespondencija

Ministarstvo je u ostavljenom roku dostavilo komentare na Nacrt izvješća o reviziji za 2010. godinu. U komentarima su navedena obrazloženja na dante kvalifikacije u točki 1. i 3. mišljenja i na dio nalaza i preporuka iz izvješća. Navedena obrazloženja i komentare nismo mogli prihvatiti jer nisu dana adekvatna obrazloženja niti je priložena relevantna dokumentacija koja bi utjecala na izmjene nalaza u Izvješću. Detaljno objašnjenje komentara koji nisu prihvaćeni dano je u odgovoru na dostavljene komentare na Nacrt izvješća o reviziji koji je dostavljen rukovodstvu Ministarstva uz Izvješće o reviziji za 2010. godinu.

Voditelj tima za finansijsku reviziju

Mirsada Sijamić, viši revizor

Rukovoditelj Odjela za finansijsku reviziju

Miro Galić, viši revizor

U reviziji sudjelovali:

Nada Laco, revizor

Dragan Vukajlović, revizor

III. PRIVITAK

FINANCIJSKA IZVJEŠĆA I IZJAVA O ODGOVORNOSTIMA

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba dobiti odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvješća suglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvješćivanja, te da je odobrilo finansijska izvješća.

Rukovodstvo **Ministarstva vanjskih poslova Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu: Ministarstvo) dužno je osigurati da finansijska izvješća za 2010. godinu budu izrađena sukladno Zakonu o financiranju institucija BiH (Službeni glasnik BiH broj 61/04 i 49/09), Pravilniku o finansijskom izvješćivanju institucija BiH (Službeni glasnik BiH broj 33/07) i Pravilniku o računovodstvu proračuna institucija BiH (Protokol Ministarstva broj 01-St4-16-1810/05 od 30.05.2005. godine). Rukovodstvo je također obavezno postupati sukladno Zakonu o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2010. godinu (Službeni glasnik BiH broj 103/09) i pratećim nalogima, pojašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo financija i trezora BiH, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijska izvješća daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja i rezultate poslovanja Ministarstva.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvješća odgovornosti rukovodstva obuhvaćaju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sustav internih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća;
- da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijska izvješća sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja proračuna, kao i podatke o sustavu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije.
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi;

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa stoga i za poduzimanje odgovarajućih mjera kako bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum: 02.03.2011. godine

Ministar:

Sven Alkalaj

Pregled rashoda iz proračuna za 2010. godinu

Tablica I

Opis	Odobreni proračun	Usklađivanja proračuna	Ukupni proračun (2+3)	Izvršenje proračuna	Index 5/4
1	2	3	4	5	6
1. Tekući izdaci	54.368.000	0	54.368.000	52.865.796	97
Bruto plaće i naknade	26.302.000	-1.200.000	25.102.000	24.084.479	96
Naknade troškova uposlenih	12.867.000	-864.000	12.003.000	11.536.003	96
Putni troškovi	1.819.000	450.000	2.269.000	2.240.518	99
Izdaci telefonskih i pošt.usluga	1.350.000	200.000	1.550.000	1.549.876	100
Izdaci za energiju i kom. usluge	1.088.000	440.000	1.528.000	1.518.347	99
Nabava materijala	433.000	140.000	573.000	553.209	97
Izdaci za usl. prijevoza i goriva	597.000	150.000	747.000	730.521	98
Unajmljivanje imovine i opreme	5.198.000	-98.000	5.100.000	5.099.999	100
Izdaci za tekuće održavanje	494.000	150.000	644.000	643.502	100
Izdaci za osiguranje	486.000	100.000	586.000	551.082	94
Ugovorene usluge i druge usluge	3.734.000	532.000	4.266.000	4.358.259	102

2. Kapitalni izdaci	6000000	1119062	7.119.062	945.779	13
Nabava zemljišta			0		#DIV/0!
Nabava građevina	4.800.000		4.800.000		0
Nabava opreme	550.000	1319062	1.869.062	882.965	47
Nabava ostalih stalnih sreds.			0		#DIV/0!
Rekonstrukcija i inves.održ.	650.000	-200000	450.000	62.814	14

3. Tekući grantovi	0	175609	0	50000	#DIV/0!
POMOĆ KRALJEVU		50000		50.000	#DIV/0!
PROGRAMI POSEBNIH NAMJENA		125609			#DIV/0!

I. Ukupno (1+2+3)	60.368.000	1.294.671	61.487.062	53.861.575	88
II. Prosječan broj uposlenih	520			528	#DIV/0!

4. Novčane donacije			573.535	0	0
			573.535		0
					#DIV/0!

Rukovodstvo Ministarstva je ova izvješća odobrilo 04.03. 2011. godine.

Ministar:

Bilanca stanja na dan 31.12.2010. godine

Tablica II

Opis	31.12.2009	31.12.2010.	Index 3/2
1	2	3	4
1. Gotovina, krat.potraživanja, razgraničenja i zalihe	10.119.451	11.249.574	111
Novčana sredstva	6.478.746	6.533.431	101
Kratkoročna potraživanja	433.619	390.893	90
Kratkoročni plasmani	1.785.363	1.901.578	107
Interni finansijski odnosi	101.764	674.353	663
Zalihe			#DIV/0!
Kratkoročna razgraničenja	1.319.959	1.749.319	133
2. Stalna sredstva	37.818.778	37.523.650	99
Stalna sredstva	47.012.398	47.681.505	101
Ispravka vrijednosti	9.218.772	10.186.792	111
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	37.793.626	37.494.713	99
Dugoročni plasmani	25.152	28.937	115
Dugoročna razgraničenja			#DIV/0!
UKUPNO AKTIVA (1+2)	47.938.229	48.773.224	102
3. Kratkoročne obveze i razgraničenja	4.951.270	4.935.590	100
Kratkoročne tekuće obveze	2.027.249	1.715.640	85
Kratkoročni krediti i zajmovi			#DIV/0!
Obveze prema uposlenima	2.105.683	1.356.654	64
Interni finansijski odnosi	6.236	7.753	124
Kratkoročna razgraničenja	812.102	1.855.543	228
4. Dugoročne obaveze i razgraničenja	0	0	#DIV/0!
Dugoročni krediti i zajmovi			#DIV/0!
Ostale dugoročne obveze			#DIV/0!
Dugoročna razgraničenja			#DIV/0!
5. Izvori sredstava	37.793.628	37.494.712	99
Izvori sredstava	37.793.628	37.494.712	99
Ostali izvori sredstava			#DIV/0!
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda			#DIV/0!
UKUPNO PASIVA (3+4+5)	42.744.898	42.430.302	99

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine, čl. 8. stav 4., napomenuto je da bilanca stanja proračunskih korisnika **neće biti uravnotežen** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sustava Glavne knjige, dok će bilance stanja koju radi Ministarstvo financija i trezora na nivou proračuna institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežen.

Rukovodstvo ministarstva je ova izvješća odobrilo 04.03. 2011. godine

Ministar: